

**Sygn. akt XP 84/12**

**WYROK CZĘŚCIOWY**

**W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 19 kwietnia 2013r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia Wydział X Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Chlipała-Koziół

Ławnicy: Zofia Nowak, Teresa Guźniczak-Tworzydło

Protokolant: Aleksandra Paszko

po rozpoznaniu w dniu 8 kwietnia 2013r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa: A. W.

przeciwko: (...) S.A. we W.

o ustalenie istnienia stosunku pracy, zapłatę

**oddala powództwo w zakresie roszczenia o ustalenie istnienia stosunku pracy.**

X P 84/12

## UZASADNIENIE

Powódka A. W. pozwem z dnia 13 stycznia 2012 r. (data prezentaty) skierowanym przeciwko (...) S.A. z siedzibą we W. domagała się ustalenia, iż między powódką a pozwaną od 1 kwietnia 2004 r. istnieje stosunek pracy, a powódka wykonuje pracę u pozwanej w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku referenta ds. kancelaryjnych. Ponadto domagała się zasądzenia na jej rzecz kwoty 3.690 zł brutto tytułem zaległego i niewypłaconego wynagrodzenia za miesiąc grudzień 2011 r. i zasądzenia kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa prawnego powódki według norm przepisanych oraz kwotą 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż w dniu 1 kwietnia 2004 r. zawarła z pozwaną (...) S.A”, którego następcą prawnym jest (...) S.A., umowę zlecenia na podstawie której powódka jako podmiot prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) otrzymała zlecenie wykonywania usług związanych z prowadzeniem Kancelarii (...) pozwanej. Przed dniem zawarcia przedmiotowej umowy powódka od 27.10.1997 r. była zatrudniona u pozwanej, początkowo na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony na stanowisku monter, a następnie od 2001 r. jako analityk finansowy. Z dniem 31.03.2004 r. umowa ta została rozwiązana za porozumieniem stron, a powódka, za namową swojej przełożonej R. K., zawarła z pozwaną w dniu 1.04.2004 r. umowę zlecenia. Zdaniem powódki uznac należy, iż pomimo zawartej umowy zlecenia w rzeczywistości powódka od dnia 1 kwietnia 2004 r. świadczy na rzecz pozwanej pracę, której definicję wyczerpują przesłanki określone w art. 22 § 1 k.p. W przedmiotowej sprawie, pomimo formalnego określenia zawartej umowy jako zlecenia oraz skłonienia powódki do założenia działalności gospodarczej, faktyczne warunki wykonywania umowy świadczą o tym, że pomiędzy stronami istnieje stosunek pracy. Świadczy o tym m.in. fakt, iż powódka osobiście i w sposób ciągły wykonywała pracę polegającą na obsłudze kancelaryjnej świadczonej na rzecz pozwanej, a co istotne zakres obowiązków powódki określony w umowie zlecenia z dnia 1 kwietnia 2004 r. został stworzony w oparciu o „opis stanowiska wykonawczego – referent ds. kancelaryjnych (...) S.A.”. Wynajęte powódce za symboliczny czynsz miejsce wykonywania przez powódkę działalności zostało

wskazane przez pozwaną i znajdowało się na jej terenie, a pozwana wyposażyla powódkę w sprzęt i meble. Nadto pozwana opłacała rachunki telefoniczne za telefon pozostawiony do dyspozycji powódki. Powódka jest członkiem kasy zapomogowo – pożyczkowej pozwanej, której członkami mogą być jedyni pracownicy pozwanej zatrudnieni na podstawie umowy o pracę.

Powódka wskazała, że interes prawny wywodzi z faktu, iż nie otrzymała od pozwanej jakiegokolwiek wynagrodzenia za miesiąc grudzień 2011r. pomimo tego, że wystawiła i doręczyła pozwanej stosowną fakturę VAT nr (...) oraz, że z racji tak wykonywanej pracy utraciła należne świadczenia pracownicze, jak choćby wymiar urlopu pracowniczego.

W odpowiedzi na pozew (k. 65 i nast.) strona pozwana (...) S.A. z siedzibą we W. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na rzecz strony pozwanej kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych oraz kwoty 34 zł tytułem opłat skarbowych od pełnomocnictw.

W uzasadnieniu strona pozwana podniosła, iż powódka nie wykazała istnienia interesu prawnego, co jest warunkiem sine qua non dopuszczalności powództwa o ustalenie istnienia stosunku pracy. Wskazane przez powódkę roszczenie o zapłatę wynagrodzenia za ostatni miesiąc świadczenia przez nią usług jako podstawy istnienia interesu prawnego nie może stanowić podstawy do wytoczenia powództwa na podstawie art. 189 k.p.c. albowiem powódka może wytoczyć powództwo o zapłatę. Roszczenie powódki o zapłatę wynagrodzenia wynikającego z faktury (...) w ocenie strony pozwanej jest bezpodstawne, bowiem wiarygodność wynikająca z tej faktury nie istnieje - została umorzona przez potrącenie. Strona pozwana wskazała, iż umowa zlecenia zawarta przez strony w dniu 1 kwietnia 2004 r. nie zawierała elementów charakterystycznych dla stosunku pracy. I tak w stosunku prawnym pomiędzy powódką a stroną pozwaną brak jest elementu podporządkowania, wymogu osobistego świadczenia usług, wskazania czasu świadczenia usług, pozostawiania powódki w dyspozycji pracodawcy. Powódka równoległe ze świadczeniem usług na rzecz strony pozwanej, w tym samym czasie i lokalu, wykonywała czynności wchodzące w zakres działalności ogólnodostępnej Agencji (...) poczty Polskiej, a także wykonywała czynności na rzecz innych podmiotów gospodarczych i świadczyła usługi dostępne dla ogółu (wysyłanie faksów, usługi kserograficzne). Strona pozwana wskazała, że powódka nie była uprawniona do wchodzenia na teren zakładu pracy w charakterze pracownika lecz gościa, co przejawiało się m.in. w braku rejestrowania czasu pracy powódki, jej wyjść i wyjść o charakterze prywatnym czy też służbowym. Miejsce świadczenia usług nie było wskazane, choć z uwagi na charakter usług, trudno by były one świadczone w miejscu odległym od siedziby pozwanej. Przed zawarciem umowy zlecenia strony ustaliły koszty prowadzenia działalności przez powódkę co wynika z umowy i protokołu zdawczo – odbiorczego z dnia 1 kwietnia 2004 r. Przepis art. 741 k.c. wskazuje, że zleceniodawca może udostępnić zleceniobiorcy rzeczy w celu świadczenia zlecenia. Strona pozwana zarzuciła, iż członkostwo powódki w Kasie Zapomogowo – Pożyczkowej działającej u strony pozwanej, na które powołuje się powódka nie ma znaczenia w sprawie, albowiem kasy zapomogowo – pożyczkowe zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991r. o związkach zawodowych (Dz. U. 2001r. Nr 79, poz. 854) podlegają zarządowi związków zawodowych, zaś przyznanie pożyczek należy do wyłącznej kompetencji zarządu (...).

Strona pozwana podkreśliła, że obowiązki powódki, kiedy była pracownikiem strony pozwanej, były zupełnie inne, do momentu rozwiązania umowy powódka wykonywała bowiem pracę analityka finansowego, powódka podlegała wówczas Dyrektorowi Finansowemu w Biurze Rachunkowości, zaś stanowisko Referenta do spraw kancelaryjnych podlegało Dyrektorowi D. Kadr. Złożona powódce propozycja prowadzenia kancelarii (...) zupełnie nie pokrywała się z zajmowanym przez nią do tej pory stanowiskiem.

Pozwana podniosła nadto, że strony zawarły umowę zlecenia w roku 2004, zaś przez okres 8 lat powódka nie zgłaszała stronie pozwanej żadnych uwag co do charakteru stosunku prawnego łączącego strony, co prowadzi do wniosku, że powódka zgadzała się z charakterem stosunku prawnego jaki łączył obie strony oraz z treścią umowy.

Zdaniem strony pozwanej jedynym celem powódki w wytoczeniu nin. powództwa jest uniknięcie bądź odwołanie w czasie jej odpowiedzialności o zwrot nienależnego świadczenia za bezpodstawnie naliczone i wypłacone wynagrodzenie dodatkowe z umowy zlecenia (niezależnie od ryczałtowego wynagrodzenia głównego).

W piśmie procesowym z dnia 21 marca 2012r. (data prezentaty) powódka wskazała, że interes prawny wywodzi z faktu rozwiązania przez pozwaną w styczniu 2012 r. zawartej z nią umowy zlecenia z dnia 1 kwietnia 2004 r. Wobec wypowiedzenia przez stronę pozwaną umowy zlecenia, powódka utraciła jakiegokolwiek źródło dochodu, dlatego też przysługuje jej w stosunku do pozwanej szereg roszczeń takich jak choćby żądanie wypłaty ekwiwalentu za zaległe urlopy, ustalenie rzeczywistego stażu pracy, co może mieć znaczenie przy poszukiwaniach innego zajęcia, ma także dla powódki znaczenie przy ubieganiu się o prawo do świadczenia emerytalnego oraz jego wysokości (k. 134 i nast.).

W piśmie procesowym z 4 kwietnia 2012 r. strona pozwana wskazała, że ustalenie stażu pracy powódki pozostaje bez wpływu na możliwość poszukiwania przez nią innego zajęcia. Dodała, że powódka domaga się ustalenia stosunku pracy dopiero po 7 latach, kiedy w wyniku ujawnienia nieprawidłowości w rozliczeniach, strona pozwana wypowiedziała umowę zlecenia. Podkreśliła, że wcześniej nie było „departamentu” ani „komórki” zajmującej się obsługą kancelaryjną strony pozwanej, jedyną osobą, która wykonywała usługi kancelaryjne była bowiem A. B.. Dodała, że pracownik na stanowisku referenta d.s. administracyjnych zobowiązany był m.in. do następujących zadań, które nie były przedmiotem łączącej strony umowy zlecenia: rezerwacja miejsc hotelowych i biletów lotniczych, przygotowywanie sal i zaplecza socjalnego do szkoleń, konferencji i zebrań i wykonywanie innych poleceń przełożonego.

### ***Sąd ustalił następujący stan faktyczny:***

Powódka A. W. była zatrudniona u strony pozwanej (...) S.A. (poprzednio (...) S.A.”) z siedzibą we W. od 1 stycznia 1998 r. do 31 marca 2004 r., początkowo jako monter, a następnie od 1 czerwca 2001 r. na stanowisku analityka finansowego.

Stosunek pracy został rozwiązany za wypowiedzeniem strony pozwanej na podstawie art. 10 ust. 1 w zw. z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, z powodu likwidacji stanowiska. Powódka otrzymała odprawę oraz odszkodowanie za skrócony okres wypowiedzenia w wysokości dwumiesięcznego wynagrodzenia.

Dowód: pismo strony pozwanej z dnia 27 lutego 2004 r. oraz świadectwo pracy powódki z 31.03.2004 r. (akta osobowe powódki – załącznik),

a nadto okoliczności bezsporne

Strona pozwana od 2000 r. i nadal przeprowadzała szeroką reorganizację, co łączyło się ze zwolnieniami grupowymi. Zmiana zasad pracy kancelarii była jednym z elementów reorganizacji. W schemacie organizacyjnym po reorganizacji w 2004 r. nie było kancelarii jako jednostki strony pozwanej.

W roku 2003 powódka, która pracowała wówczas jako analityk finansowy, została zaproszona na spotkanie do przełożonej R. K.. W czasie spotkania dowiedziała się, że jej stanowisko pracy ze względu na koszty musi zostać zlikwidowane, przy czym kwestia zwolnienia powódki była pewna. Ponadto przełożona powiedziała powódce, że kancelaria będzie prowadzona oddzielnie, a nie – jak dotychczas - przez pracowników pozwanej. Powódka obawiała się utraty pracy i zdecydowała się na propozycję przełożonej, aby założyć działalność gospodarczą i wykonywać na rzecz strony pozwanej prace administracyjne. Przełożona zaproponowała powódce wybranie do współpracy jednej z pracowników kancelarii - albo A. B., albo U. P.. Powódka wybrała A. B., ponieważ lepiej ją знаła. R. K. rozmawiała również z powódką i A. B. na temat kosztów działalności – sporządzona została przez stronę pozwaną kalkulacja tych kosztów.

A. B. zarejestrowała działalność gospodarczą w styczniu 2004 r. Powódka rozpoczęła działalność gospodarczą 1 kwietnia 2004 r,

Powódka i A. B. otrzymały umowy zlecenia do przeczytania i podpisania od R. K.. Nikt nie zmuszał ich do podpisania tych umów.

Dowód: zeznania R. K. - k. 226v-227, 220-221,

zeznania A. B. – k. 227-228,

wyjaśnienia powódki – k. 284v, 221-222

e-mail z 31.07.2003 r. – k. 22

Powódka była zadowolona z zaproponowanych warunków umowy, ponieważ miała nadal mieć zajęcie zarobkowe, pomimo likwidacji jej stanowiska pracy u strony pozwanej, a ponadto jej dochody miały być nie mniejsze niż w okresie zatrudnienia na podstawie umowy o pracę. Powódka zachęcała do założenia działalności A. B..

Dowód: zeznania R. K. - k. 226v-227, 220-221,

zeznania A. B. – k. 227-228,

wyjaśnienia powódki – k. 284v, 221-222

W dniu 1 kwietnia 2004 r. powódka, jako prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą A. W. – Usługi (...), zawarła ze stroną pozwaną umowę zlecenia, mocą której zobowiązała się do wykonywania usług związanych z prowadzeniem Kancelarii (...) strony pozwanej jako zleceniodawcy na terenie i w pomieszczeniu wynajmowanym powódce przez stronę pozwaną. Powódka jako zleceniobiorca zobowiązała się do prowadzenia Kancelarii strony pozwanej jako zleceniodawcy, a w szczególności do:

1. umieszczania odpowiednich wpisów w księgach kancelaryjnych i na dokumentach wchodzących i wychodzących zgodnie z wymogami wewnętrznymi i zewnętrznymi zleceniodawcy;
2. prowadzenia dokładnej ewidencji dokumentów wchodzących i wychodzących ze spółki na zasadach przyjętych przez zleceniodawcę ze szczególnym uwzględnieniem zasad rachunkowości i innych przepisów związanych obiegiem dokumentów księgowych;
3. obsługi zleceniodawcy w zakresie wydawania prenumeraty czasopism według zestawień przekazywanych i odrębnie uzgadnianych ze zleceniodawcą;
4. obsługi zleceniodawcy w zakresie wszystkich przesyłek w ramach oddzielnej umowy zawartej pomiędzy zleceniobiorcą a Poczta Polska;
5. przekazywania dokumentów z zakresu obsługi kancelarii po zakończeniu danego roku obrachunkowego do archiwum zleceniodawcy zgodnie z przepisami wewnętrznymi zleceniodawcy i przepisami ogólnymi dotyczącymi archiwizowania dokumentów i obsługi Kancelarii;
6. terminowej realizacji zadań w zakresie obsługi korespondencji zleceniodawcy;
7. współdziałania ze zleceniodawcą w sprawie promocji i reklamy wyrobów zleceniodawcy poprzez obsługę kancelaryjną (ewidencja i przygotowanie wysyłek) materiałów promocyjno – reklamowych; za te usługi przysługiwało powódce dodatkowe wynagrodzenie w zależności od ilości sztuk wysyłek określonych w umowie, z tym, że za wysyłki powyżej 1500 sztuk dodatkowe wynagrodzenie wynosiło 700 zł;
8. wykonywania obsługi kancelaryjnej w zasadzie w pomieszczeniu kancelarii;
9. dbania o należyty wizerunek zleceniodawcy;
10. realizacji innych czynności związanych z zakresem obsługi kancelaryjnej nie wyszczególnionych w powołanej umowie do których współdziałanie zleceniobiorcy będzie niezbędne dla należytego funkcjonowania przedsiębiorstwa

zleceniodawcy (§ 1 - 2 umowy). Stosownie do § 4 ust. 1 powołanej umowy zlecenia z dnia 1 kwietnia 2004 r., powódka jako zleceniobiorca nie była uprawniona do przenoszenia praw i obowiązków wynikających z umowy na osoby trzecie bez uprzedniej zgody zleceniodawcy uzyskanej na piśmie.

Za czynności wynikające z realizacji umowy zlecenia powódka miała otrzymywać wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 2 300 zł + VAT 22 % miesięcznie na podstawie faktury w terminie nie dłuższym niż 14 dni od daty otrzymania przez pozwaną faktury wystawionej przez powódkę (§ 5 ust. 1 – 2 powołanej umowy) oraz wynagrodzenie dodatkowe na zasadach określonych w § 2 pkt 7 umowy.

Wszelkie wydatki związane z zakupem materiałów biurowych i obsługa kancelarii w związku z wykonaniem umowy wskazane w umowie obciążały pozwanego jako zleceniodawcę (§ 6 powołanej umowy).

Umowę zawarto na czas nieokreślony, każdej ze stron przysługiwało prawo do jej wypowiedzenia za 6 miesięcznym okresem wypowiedzenia (§ 8 ust. 1 powołanej umowy).

Pozwana jako zleceniodawca przez okres dwóch lat od zawarcia umowy zlecenia zobowiązała się na podstawie protokołu do nieodpłatnego użyczenia powódce jako zleceniobiorcy komputera wraz z licencjonowanym oprogramowaniem oraz innych środków trwałych zgodnie z protokołem zdawczo – odbiorczym (§ 10 powołanej umowy).

W sprawach nie uregulowanych umową zlecenie zastosowanie miały przepisy kodeksu cywilnego (§13 powołanej umowy).

Dowód: umowa zlecenia z dnia 1 kwietnia 2004 r. -k.14-17,

wyjaśnienia powódki – k. 284v, 221-222

W dniu 1 kwietnia 2004 r. strona pozwana zawarła również umowę zlecenia o takiej samej treści, jak z powódką, z A. B., prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą A. K. (...).

okoliczność bezsporna

W okresie od 1 października 2006 r. za wykonane zlecenie powódka otrzymywała wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie 2800 zł + VAT miesięcznie na podstawie faktury, od 1 grudnia 2007 r. powódka otrzymywała 3000 zł + VAT miesięcznie po wystawieniu faktury. Niezależnie od ryczałtowego wynagrodzenia głównego powódka wystawiała faktury VAT dot. wynagrodzenia dodatkowego.

Dowód: aneks nr (...) z dnia 1.02.2006 r. i aneks nr (...) do umowy zlecenia z dnia 1 kwietnia 2004 r. – k. 20 – 21,

wyjaśnienia powódki – k. 284v, 221-222,

wyjaśnienia strony pozwanej k. 284v-285, 277-279

Powódka A. W. i A. B. w okresie od dnia 1 kwietnia 2004 r. prowadziły na podstawie zawartych ze stroną pozwaną odrębnych umów zlecenia z dnia 1 kwietnia 2004 r. w ramach zarejestrowanych odrębnych działalności gospodarczych Kancelarię strony pozwanej. Powódka i A. B. wykonywały usługi wskazane w umowach zlecenia z dnia 1 kwietnia 2004 r. do dnia 11 stycznia 2012 r., w godzinach pracy strony pozwanej, tj. od 8.00 do 15.00. Powódka nie podpisywała listy obecności ani ewidencji czasu pracy. Za wykonane usługi powódka wystawiała comiesięcznie faktury VAT na ustaloną kwotę ryczałtową, wynoszącą w ostatnim okresie 3000 zł + 23 % VAT tj. 3690 zł brutto. Strona pozwana nie ustalała powódce czasu wykonywania usług, nie kontrolowała sposobu ich wykonywania. Usługi były wykonywane bez nadzoru, nikt nie wyznaczał konkretnych zadań. Powódka i A. B. wykonywały czynności wspólnie, zmieniały się jeśli chcieli, decydowały która pojedzie na pocztę i która wykona daną czynność, strona pozwana w to nie ingerowała. Pracownik strony pozwanej A. O., codziennie kontaktowała się z powódką lub A. B. w sprawie odbioru i nadawania poczty lub w sprawie materiałów biurowych. Nie było podległości pomiędzy powódką a A. O.. Nikt nie sprawdzał czy

powódka i A. B. są w kancelarii, nikt nie nakazywał sprawdzania ich obecności w kancelarii. Nikt z działu kadr nie wydawał poleceń służbowych powódce ani A. B.. Po rozpoczęciu działalności gospodarczej powódka i A. B. nie były poddawane ocenie pracowniczej.

Powódka i A. B. uzgadniały między sobą nieobecności w kancelarii i informowały o nich A. O.. W razie nieobecności powódka i A. B. mogły być zastępowane przez inne osoby, wskazane przez nie za zgodą strony pozwanej. Osoby te za wykonane czynności były wynagradzane przez powódkę lub A. B., nie zaś przez stronę pozwaną.

Powódka miała prawo wchodzenia na teren zakładu strony pozwanej tak jak inni usługodawcy: firmy sprzątające, poddostawcy, firmy ochroniarskie i kancelaria radcy prawnego - na podstawie kart wejścia i wyjścia oznaczonej jako „karta pracownicza”. Wydana powódce karta wskazywała imię i nazwisko powódki i widniał na niej, analogicznie jak na karcie A. B., napis „karta pracownicza”.

U strony pozwanej z uwagi na oszczędności funkcjonuje jeden wzór karty dla pracowników i firm zewnętrznych, ta karta nazywa się „karta pracownicza” - na środku karty widnieje napis „karta pracownicza”, pod spodem jest umieszczone imię i nazwisko oraz numer (...). Powódka miała dzięki karcie możliwość swobodnego wejścia i wyjścia na teren zakładu strony pozwanej, jako usługodawca zewnętrzny nie była jednak – w przeciwieństwie do pracowników strony pozwanej - podpięta pod system rejestracji czasu pracy. Obecnie usługi, które wykonywała powódka z A. B., wykonywane są przez firmę zewnętrzną.

Dowód: karty pracownicze – k. 262, 219,

opis stanowiska referenta ds. administracyjnych – k. 23-26,

rozliczenie pracownika W. A. od 1.01.2006 r. do 31.12.2011 r.– k. 86-120

zeznania A. O. – k. 222-223, 250v-251,

zeznania M. P. – k. 224, 251v,

zeznania J. O. - k.224-225, 251,

zeznania A. B. - k. 227-228,

wyjaśnienia powódki – k. 284v, 221-222,

wyjaśnienia strony pozwanej k. 284v-285, 277-279

Powódka w ramach usług wykonywanych wspólnie z A. B. na podstawie umów zlecenia z dnia 1 kwietnia 2004 r., podzlecała osobom trzecim do wykonania usługi kancelaryjne na rzecz strony pozwanej w przypadkach jej nieobecności. W czasie urlopu macierzyńskiego powódka zatrudniła I. W.. Kiedy powódka trafiła do szpitala, zatrudniła na zlecenie swoją matkę Z. G..

Dowód: zeznania Z. G. – k. 222, 228,

zeznania H. D. – k. 222v, 250v,

zeznania A. O. – k. 222-223, 250v-251,

zeznania A. B. - k. 227-228,

wyjaśnienia powódki – k. 284v, 221-222,

wyjaśnienia strony pozwanej k. 284v-285, 277-279

Strona pozwana korzysta z usług ochrony firmy (...). Szefem ochrony tej firmy od czerwca 2007 r. był J. O.. Wiedział on, że w budynku strony pozwanej jest agencja pocztowa i kiedy powódka albo A. B. wychodziły ze swej kancelarii, nie były w ogóle kontrolowane. W budynku w którym znajdowała się kancelaria prowadzona przez powódkę nie było już pracowników strony pozwanej, biura zostały przeniesione na teren zakładu. Dla osób, które świadczą usługi na rzecz strony pozwanej, dział kadr wydaje karty dostępu na stałe z nazwą firmy.

Dowód: zeznania J. O. - k.224-225, 251

Lokal w którym powódka i A. B. wykonywały na rzecz pozwanej czynności określone w umowach zlecenia z dnia 1 kwietnia 2004 r., był w okresie od 1.04.2004 r. do 31.07.2008 r. wynajmowany przez powódkę i A. B. od strony pozwanej. Strona pozwana wyposażała wynajmowany lokal w niezbędne do wykonywania usług meble i sprzęt.

(...) biurowe zapewniała strona pozwana – kiedy się kończyły, powódka i A. B. zawiadamiały o tym A. O., która przynosiła nowe materiały.

Czynsz najmu wynosił 77,16 zł miesięcznie + 22 % VAT, zaś opłaty za energię elektryczną, energię cieplną, wodę, odprowadzanie ścieków i utylizację odpadów wynosiły kwotę 8,00 zł + VAT. Aneks z dnia 1.02.2006 r. strony wprowadziły do umowy najmu zapis o waloryzacji opłaty za najem.

Pismem z dnia 19 maja 2008 r. pozwana poinformowała powódkę, iż dnia 7 maja 2008 r. podpisała z Urzędem Skarbowym umowę sprzedaży gruntów i prawa własności budynków oraz, że nowy nabywca wstąpił z mocy prawa w stosunki najmu na prawach wynajmującego.

W okresie od 1 sierpnia 2008 r. powódka wynajmowała lokal od (...) Urzędu Skarbowego we W. na podstawie umów najmu z dnia 31 lipca 2008 r., z 31 grudnia 2009 r. i z 30.12.2010 r.

Dowód: umowa najmu z dnia 1 kwietnia 2004 r. – k. 27 – 30,

Aneks nr (...) z dnia 1.02.2006 r. – k. 19,

protokół zdawczo-odbiorczy - k. 48,

protokół zdawczo-odbiorczy zbędnych środków z 25.05.2006 r. – k. 50

pismo strony pozwanej z dnia 19 maja 2008r. – k.

umowy najmu z (...) Urzędem Skarbowym we W. z dnia 31 lipca 2008 r., z 31 grudnia 2009 r., z 30.12.2010 r. - k. 31-35, 38-42, 43-46

wyjaśnienia powódki – k. 284v, 221-222,

W czasie wykonywania umowy zlecenia na rzecz strony pozwanej, w okresie od 13 sierpnia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r., A. B. zawarła z radcą prawnym M. M. W. umowę zlecenia na wykonywanie czynności przyjmowania korespondencji Kancelarii (...). W. w dni robocze od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00 do 14.30 na podstawie umowy zlecenia z dnia 12 sierpnia 2008 r. Powódka w związku z zawartą przez A. B. umową otrzymała od r.pr. M. W. (2) pełnomocnictwo pocztowe.

Dowód: wyjaśnienia powódki – k. 284v, 221-222,

umowa zlecenia z 13.08.2008 r. – k. 128,

Procedura przyjmowania korespondencji – k. 129-130

W czasie wykonywania umowy zlecenia na rzecz strony pozwanej powódka prowadziła w tym samym pomieszczeniu i w tych samych godzinach Agencję (...). Założenie Agencji postulowała strona pozwana, żeby jej pracownicy mogli korzystać z usług Agencji. Agencja powstała w styczniu 2005 r. Od tego czasu dochody powódki wzrosły, otrzymywała bowiem ryczałt od Poczty Polskiej z tytułu wynagrodzenia za usługi – początkowo 800 zł, w późniejszym okresie 600 zł. A. B. zastępowała czasem powódkę w zakresie usług Agencji (...).

Dowód: zeznania R. K. - k. 226v-227, 220-221,

zeznania K. O. – k. 228v, 284v-285,

wyjaśnienia powódki – k. 284v, 221-222,

Powódka w okresie łączącej strony umowy zlecenia z dnia 1 kwietnia 2004 r. nie zgłaszała stronie pozwanej, że chciałaby zawrzeć z nią umowę o pracę, tym bardziej, że u strony pozwanej trwała redukcja zatrudnienia. W spornym okresie powódka jako podmiot prowadzący działalność gospodarczą sama opłacała składki na ubezpieczenie społeczne do ZUS stosownie do przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, sama rozliczała się ze stosownych podatków z właściwym Urzędem Skarbowym, w tym podatku VAT.

okoliczność bezsporna

Powódka w okresie zatrudnienia na podstawie umowy o pracę została członkiem Pracowniczej Kasy Zapomogowo-Pożyczkowej działającej u strony pozwanej. Po rozwiązaniu umowy o pracę kontynuowała członkostwo w kasie. Kontynuowała również ubezpieczenie grupowe pracowników.

Dowód: wyjaśnienia powódki – k. 284v, 221-222

Zgodnie ze statutem Pracowniczej Kasy Zapomogowo-Pożyczkowej (dalej - (...)) strony pozwanej, członkiem kasy może być każdy pracownik oraz emeryt i rencista – były pracownik zakładu pracy (par. 5 Statutu). Organy (...) są walne zebranie członków, zarząd i komisja rewizyjna (par. 16.1 Statutu). Zarząd i komisja rewizyjna pochodzą z wyboru (par. 17 2. Statutu). Wybór i odwoływanie członków zarządu (...) i członków komisji rewizyjnej należy do kompetencji walnego zgromadzenia członków (par. 21 pkt 2 Statutu). Do kompetencji zarządu należy m.in. przyjmowanie członków (...) i skreślanie ich z listy oraz przyznawanie pożyczek i ustalanie okresów ich spłaty (par. 24.1 pkt 1 i 4 Statutu).

Dowód: Statut Pracowniczej Kasy Zapomogowo-Pożyczkowej strony pozwanej – k. 121-127

Powódka pismem z dnia 9 stycznia 2012 r., doręczonym stronie pozwanej w tym samym dniu, wezwała stronę pozwaną do zapłaty kwoty 3690 zł brutto z VAT z tytułu wykonanych usług kancelaryjnych za grudzień 2012r. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zgodnie z wystawioną stronie pozwanej fakturą VAT nr (...) z dnia 1 grudnia 2011 r.

Dowód: wezwanie do zapłaty – k. 52

Pismem z dnia 20 stycznia 2012 r. strona pozwana wezwała powódkę do zapłaty kwoty 158.494,23 zł z ustawowymi odsetkami z tytułu wystawiania przez powódkę faktur za świadczenie usług i poinformowała o potrąceniu kwoty objętej fakturą VAT nr (...) oraz złożyła oświadczenie o potrąceniu.

Dowód: wezwanie do zapłaty – k. 81-82

oświadczenie o potrąceniu – k. 83-84

Strona pozwana rozwiązała z powódką i A. B. umowy zlecenia z dnia 1 kwietnia 2004 r. w styczniu 2011 r., z powodu wystawiania przez nie faktur za niewykonane usługi. W sprawie powódki i A. B. toczy się postępowanie przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu Wydziałem X Gospodarczym o zapłatę kwot po ok. 160.000 zł od każdej z nich.



Dowód: okoliczność bezsporna, a nadto:

odpowiedź na pozew w sprawie X GC 122/12 – k. 157-159

wyjaśnienia strony pozwanej k. 284v-285, 277-279

**Sąd Rejonowy zważył, co następuje:**

Powództwo o ustalenie istnienia stosunku pracy podlegało oddaleniu jako nieuzasadnione.

Ustalając stan faktyczny niniejszej sprawy w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia w wyroku częściowym w przedmiocie istnienia między stronami stosunku pracy, Sąd Rejonowy oparł się na dowodach z dokumentów powołanych w sprawie, których wiarygodności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków: Z. G., H. D., A. O., M. P. i A. B. co do sposobu wykonywania przez powódkę umowy zlecenia z dnia 1 kwietnia 2004 r., nadto świadka J. O. w zakresie zasad korzystania z kart dostępu strony pozwanej. Sąd dał również wiarę zeznaniom świadka R. K. w zakresie woli stron zawarcia umowy zlecenia. Sąd ustalił stan faktyczny w sprawie biorąc również za podstawę wyjaśnienia stron, w zakresie, w jakim były one zgodne z dowodami z dokumentów i zeznaniami świadków. Zeznania świadka U. P. (k.223v-224, 251 v), nie miały znaczenia w sprawie wobec zeznań świadka, iż po założeniu kancelarii świadek nie kontaktował się z powódką w sprawach służbowych bo nie było to potrzebne z uwagi na obowiązki świadka. Ze względu na ekonomikę procesową, zeznania części świadków złożone w postępowaniu z powództwa A. B. o ustalenie istnienia stosunku pracy (toczącym się pod sygn. IV P 81/12 przed tut. Sądem – Wydziałem IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych), zostały odczytane świadkom w toku niniejszego postępowania, za zgodą pełnomocników obu stron, a następnie Przewodniczący i pełnomocnicy stron zadali świadkom pytania uzupełniające, zaś treść protokołu rozprawy przeprowadzonej w dniu 18.07.2012 r. sprawie z powództwa A. B. została włączona w poczet materiału dowodowego sprawy. Wobec obszerności zeznań złożonych przez powódkę w charakterze świadka w postępowaniu z powództwa A. B., na wniosek pełnomocnika powódki i za jej zgodą oraz za zgodą pełnomocnika strony pozwanej, powódce zostały odczytane jej zeznania złożone w charakterze świadka, które w całości potwierdziła. Przesłuchiwanemu w charakterze strony w obu postępowaniach M. K., na wniosek pełnomocnika strony pozwanej i za zgodą pełnomocnika powoda, również zostały odczytane jego wyjaśnienia złożone w sprawie z powództwa A. B., zaś treść protokołu rozprawy z dnia 4.01.2013 r. (IV P 81/12) została włączona w poczet materiału dowodowego sprawy. W ocenie Sądu Rejonowego wobec odczytania zeznań za zgodą pełnomocników stron i zainteresowanych osób, włączenie w poczet materiału dowodowego zeznań świadków i stron złożonych w innym postępowaniu nie skutkowało naruszeniem zasady bezpośredniości - każda z przesłuchiwanych osób mogła zweryfikować lub uzupełnić swoje wcześniejsze zeznania, zaś Przewodniczący i pełnomocnicy stron zadawali jej (mogli zadawać) pytania uzupełniające. W przypadku wyjaśnień powódki A. W., Sąd uzależnił odczytanie jej zeznań złożonych w charakterze świadka i włączenie ich w poczet materiału dowodowego od wniosku samej powódki. Wniosek taki powódka zgłosiła.

W razie sporu co do treści umowy lub rodzaju stosunku prawnego na podstawie którego była świadczona praca, pracownikowi przysługuje roszczenie o ustalenie rodzaju i treści umowy w oparciu o treść art. 189 k.p.c. Przepis ten wprowadza istnienie interesu prawnego jako materialnoprawną podstawę zasadności powództwa o ustalenie stosunku prawnego lub prawa. Sąd Rejonowy miał na uwadze stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z 5.12.2002 r. (I PKN 629/01, OSNP 2004/11/194), że pracownik ma interes prawny w ustaleniu rzeczywistej treści stosunku pracy, jeżeli wynikające z niego roszczenia majątkowe mogą powstać dopiero w przyszłości. Z uwagi na dalekoidące konsekwencje zatrudnienia pracowniczego dla przyszłych uprawnień pracownika, Sąd Rejonowy badał cechy łączącego strony w spornym okresie stosunku. Ponadto zadanie charakteru łączącej strony umowy miało charakter preiudycjalny dla ewentualnego uwzględnienia roszczenia powódki o zapłatę.

Zgodnie z treścią art. 22 § 1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, a pracodawca do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem. Treścią umowy o pracę jest więc zobowiązanie się pracownika do wykonywania określonej pracy

za wynagrodzeniem. Umowa o pracę posiada cechy stosunku zobowiązaniowego – jest dobrowolna, dwustronnie zobowiązująca, odpłatna i konsensualna. Cechy stosunku pracy, wynikające z art. 22 k.p. wyróżniają go spośród innych stosunków prawnych do niego zbliżonych, w szczególności od umowy o dzieło (art. 627 i nast. k.c.) agencyjnej (art. 758 i nast. k.c.) oraz umowy zlecenia (art. 734 i nast. k.c.), a mianowicie charakteryzuje się on koniecznością osobistego wykonania pracy określonego rodzaju w ustalonym miejscu i czasie, podporządkowaniem pracownika pracodawcy, wykonywaniem pracy na rzecz pracodawcy i na jego ryzyko, a ponadto odpłatnością pracy. W razie ustalenia, że w łączącym strony stosunku prawnym występowały elementy obce stosunkowi pracy (np. brak podporządkowania, brak obowiązku osobistego jej wykonywania, konieczność „odpracowania” urlopu), nie jest możliwa ocena, że zawarta została umowa o pracę.

Podkreślenia wymaga to, iż wykonywanie takich samych czynności może występować zarówno w ramach umowy o pracę, jak i umowy cywilnoprawnej, przez co kwalifikacja czy zawarta przez strony umowa jest umową o pracę czy umową cywilnoprawną budzi w praktyce istotne trudności. Bogate orzecznictwo Sądu Najwyższego w tym przedmiocie wyjaśnia niektóre praktyczne wątpliwości.

Podejmując się odróżnienia stosunku pracy od stosunków o charakterze cywilnoprawnym w pierwszej kolejności należy wskazać, że o wyborze podstawy zatrudnienia decyduje przede wszystkim zgodna, autonomiczna wola stron. Jak wskazał SN w wyroku z 26.3.2008 r., I UK 282/07 (LEX nr 411051), o rodzaju zawartej umowy decyduje nie tylko i nie tyle jej nazwa, ile cel i zgodny zamiar stron. Nie można zakładać, że strony mające pełną zdolność do czynności prawnych miały zamiar zawrzeć umowę o innej treści (np. umowę o pracę) niż tę, którą zawarły (np. umowę zlecenia) - (wyrok SN z dnia 5.9.1997 r., I PKN 229/97, OSNAPiUS 1998, nr 11, poz. 329). Przepisy nie kreują domniemania prawnego zawarcia umowy o pracę w każdym przypadku świadczenia pracy, a fakt zawarcia umowy o pracę a nie np. umowy zlecenia, trzeba dopiero wykazać.

Wymaga podkreślenia, że najistotniejszą cechą umowy o pracę nie jest pozostawanie w dyspozycji pracodawcy - może ono bowiem występować również w umowach cywilnoprawnych - lecz wykonywanie pracy pod kierownictwem pracodawcy, czyli wykonywanie pracy podporządkowanej. Ta cecha ma charakter konstrukcyjny dla istnienia stosunku pracy i jest decydującym kryterium odróżniającym umowę o pracę od innych umów. Dla stwierdzenia, że występuje ona w treści stosunku prawnego z reguły wskazuje się na takie elementy, jak: określony czas pracy i miejsce wykonywania czynności, podpisywanie listy obecności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa, co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy oraz obowiązek przestrzegania norm pracy, obowiązek wykonywania poleceń przełożonych, wykonywanie pracy zmianowej, stała dyspozycyjność czy dokładne określenie miejsca i czasu realizacji powierzonego zadania oraz ich wykonywanie pod nadzorem kierownika (por. wyrok SN z dnia 25 listopada 2005 roku, I UK 68/05, Wokanda 2006/4/26) (por. wyrok SN z dnia 25 listopada 2005 roku, I UK 68/05, Wokanda 2006/4/26).

W odróżnieniu od umów o charakterze cywilnoprawnym, charakterystyczną cechą umowy o pracę jest również to, że ryzyko przedsięwzięcia ciąży na podmiocie zatrudniającym, w konsekwencji czego niemożność wykonywania pracy z przyczyn leżących po stronie pracodawcy nie pozbawia pracownika roszczenia o zapłatę wynagrodzenia.

Sąd Najwyższy w wyroku z 15.10.1999 r., I PKN 307/99 (OSNP 2001/7/214) stwierdził, że przy ocenie charakteru stosunku prawnego łączącego strony (umowa o pracę, umowa zlecenia) należy uwzględnić specyfikę funkcjonowania podmiotu zatrudniającego. Umowa zlecenia z reguły określa rodzaj wykonywanych czynności i w zasadzie nie może polegać na pozostawianiu przez zleceniobiorcę w dyspozycji zlecającego i wykonywaniu stosownie do potrzeb zlecającego czynności zlecanych na bieżąco.

Zatrudnienie na podstawie treści art. 22 § 1 k.p., mające cechy opisane wyżej, jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy. Sąd Najwyższy wielokrotnie w swoich orzeczeniach podkreślał, że nie nazwa umowy, ale jej treść i sposób wykonywania decydują o zakwalifikowaniu danej umowy jako umowy o pracę (por. wyrok SN z dnia 11.09.1997 r., OSNAPiUS z 1998 r., nr 13, poz. 407; wyrok SN z dnia 11.04.1997 r., OSNAPiUS z 1998 r., nr 2, poz. 35).

W sytuacji, gdy te same zadania mogły być wykonywane zarówno w ramach umowy o pracę, jak i w ramach umowy cywilnoprawnej, kwalifikacji prawnej umowy łączącej strony należy dokonać za pomocą metody typologicznej, tj. przez rozpoznanie i wskazanie jej cech dominujących. Ustalenie, że przeważały elementy umowy o pracę prowadzi do oceny – nawet wbrew nazwie umowy zawartej przez strony i wbrew treści jej poszczególnych postanowień, że strony łączył stosunek pracy. Z kolei w razie ustalenia, że zawarta przez strony umowa wykazuje cechy wspólne dla umowy o pracę i umowy prawa cywilnego z jednakowym ich nasileniem, rozstrzygający o jej typie powinien być zgodny zamiar stron i cel umowy (art. 65 k.c. w związku z art. 300 k.p.), który może być także wyrażony w nazwie umowy (por. wyrok SN z dnia 18 czerwca 1998 r., I PKN 191/98, OSNAPiUS z 1999 r., Nr 14, poz. 449).

Dopiero w przypadku, gdy w stosunku prawnym nie można ustalić przeważających cech stosunku pracy, o jego charakterze powinna decydować formalna nazwa lub sposób realizowania zobowiązania cywilnoprawnego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 września 1998 r., I PKN 293/98, OSNAPiUS z 1999 r., Nr 18, poz. 582).

W ocenie Sądu Rejonowego zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy nie pozwala uznać roszczenia powódki o ustalenie istnienia między stronami stosunku pracy w spornym okresie od 1 kwietnia 2004 r. do rozwiązania umowy w styczniu 2011 r. za uzasadnione. Zarówno przebieg współpracy między stronami, jak i okoliczności rozpoczęcia przez nie współpracy, wskazują bowiem niewątpliwie na cywilnoprawny charakter łączącego strony stosunku zobowiązaniowego.

W złożonych wyjaśnieniach powódka przyznała, iż po negocjacjach z R. K. w przedmiocie wynagrodzenia, zaproponowano jej zawarcie umowy zlecenia a ona się na to zgodziła. Powódka знаła treść umowy zlecenia, wiedziała, że zawarcie tej umowy wiąże się z założeniem przez nią działalności gospodarczej i nikt jej nie zmusił do podpisania umowy. Była zadowolona, że pomimo planowanej likwidacji jej stanowiska pracy – pracowała wcześniej jako analityk finansowy – nadal będzie pracowała i uzyskiwała dochód, który miał być (i – jak się okazało – rzeczywiście był) wyższy niż jej wynagrodzenie w czasie trwania umowy o pracę. W okresie trwania współpracy powódka nigdy nie zwracała się do strony pozwanej o zmianę charakteru zatrudnienia i o zawarcie umowy o pracę. Powódka wykonywała umowę zlecenia na rzecz strony pozwanej jako podmiot zewnętrzny, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, a za wykonane usługi kancelaryjne wystawiała stronie pozwanej co miesiąc stosowną fakturę VAT i sama rozliczała się ze składek ubezpieczeniowych ZUS i stosownych podatków z właściwym Urzędem Skarbowym.

W ocenie Sądu Rejonowego powódka była w pełni świadoma cywilnoprawnego, a nie pracowniczego charakteru umowy, jaką jej zaproponowano i jaką podpisała ze stroną pozwaną. Postępowanie dowodowe przeprowadzone w sprawie ponad wszelką wątpliwość wykazało również, iż wolą strony pozwanej nie było zawarcie z powódką w spornym okresie umowy o pracę, co ewidentnie wynika z zeznań świadka R. K., a także wyjaśnień obu stron.

Nie można zakładać, że strony mające pełną zdolność do czynności prawnych miały zawrzeć umowę o innej treści niż tą którą zawarły (por. wyrok SN z dnia 5 września 1997 r. I PKN 229/97, (...) i US 1998 r. Nr 11, poz. 329). Każda ze stron musi ponosić odpowiedzialność za podejmowane w tym względzie decyzje (wyrok SN z dnia 18 czerwca 1998 r. I PKN 191/98).

Jak wyżej wskazano, konstrukcyjny charakter dla istnienia stosunku pracy ma cecha wykonywania pracy pod kierownictwem pracodawcy, która jest decydującym kryterium odróżniającym umowę o pracę od innych umów. Dla stwierdzenia, że występuje ona w treści stosunku prawnego wskazuje się na: określony czas pracy, miejsce wykonywania czynności, podpisywanie listy obecności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa, co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy oraz obowiązek przestrzegania norm pracy, obowiązek wykonywania poleceń przełożonych, wykonywanie pracy zmianowej, stała dyspozycyjność czy dokładne określenie miejsca i czasu realizacji powierzonych zadań oraz ich wykonywanie pod nadzorem kierownika.

Jak wynika z zeznań świadków H. D., A. O., A. B., wyjaśnień strony pozwanej, a nade wszystko wyjaśnień samej powódki, powódka wykonywała usługi kancelaryjne określone w umowie zlecenia zawartej ze stroną pozwaną bez ścisłego nadzoru przedstawicieli strony pozwanej lub też samej pozwanej. Nie podpisywała list obecności, w żaden

sposób nie ewidencjonowała czasu pracy, nie chodziła na urlopy uzgadniane ze stroną pozwaną, a w przypadku nieobecności była zastępowana przez wybrane przez siebie osoby, z którymi sama zawierała umowy, i których pracę sama opłacała. Strona pozwana nie kontrolowała, kto w jakich godzinach przychodzi i wychodzi z kancelarii. Karty z napisem „karta pracownicza” wydane powódce i A. K. miały ułatwić im poruszanie się po terenie pozwanego. Podobne karty otrzymały również inne osoby nie będące pracownikami pozwanego, w tym radca prawny, również nie pozostający z pozwaną w stosunku pracy.

W umowie zlecenia nie było określonych dni i godzin, w jakich powódka jako zleceniobiorca ma wykonywać czynności zlecenia, oczywistym jest jednak, że z uwagi na specyfikę usług, powódka wykonywała je w godzinach pracy strony pozwanej i w nieodległym pomieszczeniu. Należy zauważyć, że również w przypadku innych usług, należących do grupy usług często zlecanych przez przedsiębiorców firmom zewnętrznym, jak np. usług sprzątanania czy ochrony, miejsce i czas świadczenia usług są w podobny sposób zdeterminowane przez działalność zleceniodawcy.

Jest rzeczą zrozumiałą, że strona pozwana oczekiwała wykonywania przez powódkę usług wskazanych w umowie w terminie i odpowiedniej jakości. Przy umowach cywilnoprawnych zleceniobiorca lub świadczący usługi również podlegają jednak pewnej kontroli i nadzorowi ze strony zleceniodawcy. Nikt nie wydawał powódce poleceń dotyczących wykonywania usług innych niż w umowie, nie wydawał jej poleceń służbowych w zakresie wykonywanych czynności ani nie nadzorował jej pracy. Powódka wskazała, że po zawarciu umowy zlecenia miał się zmienić jej „przełożony” na A. O., nie podała jednak żadnych okoliczności wskazujących na rzeczywiste istnienie między nią a A. O. stosunku podległości pracowniczej – wydawania przez A. O. wiążących poleceń co do wykonywania i organizacji pracy. Jako przykład polecenia służbowego powódka wskazała, że „faktury mają być wysłane tego samego dnia”, jednocześnie jednak wyjaśniła, że A. B. znała pracę kancelarii bardzo dobrze, przez co praca jej i powódki polegała na kontynuacji tamtej pracy, niczym się nie różniła. Świadczy to zdaniem Sądu Rejonowego, że specyfika pracy kancelarii – wykonywanie stałych czynności, które mogły być tak precyzyjnie opisane, że de facto nie wymagały interwencji ze strony zleceniodawcy – umożliwiała zlecenie tych czynności firmie zewnętrznej (outsourcing) w formie stosunku o charakterze cywilnoprawnym, pozbawionego cech pracowniczej podległości, dyspozycyjności i ścisłego nadzoru. Okoliczność, że specyfika czynności wykonywanych w kancelarii umożliwiała ściśle określenie tych czynności z góry i działanie osób prowadzących kancelarię bez ścisłego nadzoru pracowniczego, potwierdzają również zeznania pozostałych świadków. Zgromadzony materiał dowody wskazuje, że A. O. zapewniała powódce i A. B. materiały i kontaktowała się z nimi ze strony pracodawcy, przekazywała obu stronom istotne informacje, jednakże nie sprawowała nadzoru pracowniczego nad czynnościami powódki i A. B.. Nadzór ten nie był potrzebny, ponieważ czynności osób prowadzących kancelarię mogły być i zostały z góry precyzyjnie określone w umowie zlecenia, zaś A. B. bardzo dobrze znała pracę w kancelarii, przez co zarówno ona, jak i powódka, wiedziały dokładnie, jakie czynności mają wykonywać.

Reasumując stwierdzić należy, że w łączącym strony stosunku prawnym nie występowały podstawowe cechy charakterystyczne dla stosunku pracy, czyli zgodna wola stron pozostawiania w takim stosunku oraz wykonywanie przez powódkę pracy podporządkowanej, pod kierownictwem pracodawcy. Wolą strony pozwanej, wobec zwolnień pracowników z powodu restrukturyzacji strony pozwanej polegającej m.in. na redukcji zatrudnienia, było niewątpliwie zlecenie usług kancelaryjnych podmiotowi zewnętrznemu na podstawie umowy cywilnoprawnej, nie zaś zawarcie umowy o pracę. Trudno przyjąć, aby zamiarem strony pozwanej było zwalnianie pracowników za skróconym okresem wypowiedzenia i po wypłacaniu im stosownych odpraw ponowne ich zatrudnianie na podstawie umowy o pracę. Należy podkreślić, że zlecenie części czynności wykonywanych wcześniej przez pracowników, firmom zewnętrznym na podstawie umów cywilnoprawnych, w celu ograniczenia kosztów działalności, jest działaniem zgodnym z prawem i w pełni dopuszczalnym, jeśli tylko charakter czynności, jakie mają być wykonywane na podstawie umów cywilnoprawnych, nie wymaga działania przez pracownika w warunkach podporządkowania pracowniczego, i o ile taka podstawa prawna wykonywania czynności jest objęta zgodną wolą obu stron. Okoliczność, że strona pozwana zaproponowała wykonywanie czynności kancelaryjnych w pierwszej kolejności swoim dotychczasowym pracownikom, w tym powódce, której dotychczasowe stanowisko pracy miało być likwidowane i A. B., której stanowisko również podlegało likwidacji z uwagi na planowany outsourcing czynności kancelaryjnych, winna być zdaniem Sądu Rejonowego oceniona pozytywnie.

O istnieniu między stronami stosunku pracy w żadnej mierze nie przesądza również fakt przynależności powódki do (...) jako byłego pracownika ani kontynuacji ubezpieczenia grupowego. Umowa ubezpieczenia i członkostwo w (...) dotyczą bowiem czynności, których stroną nie był pracodawca.

Wobec ustalenia, że stron nie łączył w spornym okresie stosunek pracy, Sąd Rejonowy rozważał jednocześnie oddalenie w wyroku roszczenia powódki o zapłatę kwoty 3690 brutto za – jak podnosiła powódka – pracę wykonaną przez nią w grudniu 2011 r. na podstawie stosunku pracy. Zgodnie jednak z utrwalonym stanowiskiem, wyrażanym przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu, Sąd pracy nie jest właściwy do rozstrzygania w zakresie roszczeń o zapłatę z tytułu stosunku pracy w sytuacji, gdy oddała roszczenie o ustalenie istnienia stosunku pracy i stwierdza, że strony łączyła umowa o charakterze cywilnoprawnym. W razie uprawomocnienia się wyroku oddalającego powództwo o ustalenie istnienia stosunku pracy, sprawa o zapłatę podlega bowiem zdaniem Sądu Okręgowego rozpoznaniu przez właściwy dla rozstrzygania w przedmiocie roszczeń z umów cywilnoprawnych sąd cywilny. Na podstawie art. 317 §1 k.p.c. Sąd Rejonowy wydał zatem w niniejszej sprawie wyrok częściowy, uznając, że żądanie zapłaty z tytułu wynagrodzenia objętego fakturą VAT nr (...) ma związek z rozliczeniem łączącej strony umowy cywilnoprawnej, i - wobec faktu, iż obie strony niniejszego postępowania były przedsiębiorcami – w przypadku uprawomocnienia się wyroku częściowego oddalającego roszczenie o ustalenie istnienia stosunku pracy - będzie podlegało rozpoznaniu przez właściwy sąd gospodarczy.

Zgodnie z art. 108 par. 1 zd. 1 k.p.c., Sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Wyrok częściowy nie należy do orzeczeń kończących postępowanie, a zatem Sąd Rejonowy nie zawarł w nim rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

W związku z powyższym Sąd Rejonowy orzekł jak w sentencji wyroku.